

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Іноземна мова»

обов'язкова загальна
за освітньо-професійною програмою
«Техногенно-екологічна безпека»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 18 «Виробництво та технології»
за спеціальністю 183 «Технології захисту навколишнього середовища»
мова навчання українська, англійська

Рекомендовано кафедрою мовної
підготовки на 2023-2024 навчальний рік.
Протокол від 08 серпня 2023 року №1.

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Іноземна мова».

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Принципи комунікативного підходу у викладанні навчальної дисципліни та її практична спрямованість є пріоритетними.

У такий спосіб у здобувачів поетапно, циклічно та системно формується професійно зорієнтована комунікативна компетентність, що дозволяє з більшою ефективністю викладати іноземну мову в межах нормативного курсу вивчення.

Під час викладання дисципліни та самостійної роботи використовуються сучасні дидактичні методи навчання для вищої школи, технічні засоби навчання: тренувальні програми для ПК, аудіо-лінгафонні курси, мультимедійні лабораторії.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Рижченко Ольга Сергіївна, старший викладач кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету, кандидат філологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет №306. Контактний номер телефону – 066-77-84-604.
E-mail	ryzhchenko_olga@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	Літературознавство, методика викладання іноземної мови.
Професійні здібності	- знання та використання сучасних методик викладання іноземної мови; - володіння сучасним програмним забезпеченням професійного спрямування; - дидактичні здібності; - науково-пізнавальні здібності; - прогностичні здібності; - емоційна стійкість; - комунікативні здібності; - організаторські здібності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=G8v-XTQAAAAJ&hl=ru Профіль у ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1693-6121 Профіль у Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57465054100

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться відповідно до затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/time-table/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.30 до 16.30 за допомогою технічних засобів (Zoom або Google meet). У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення іноземної мови є формування в здобувачів вищої освіти загальних та професійно зорієнтованих комунікативних іншомовних компетенцій щодо забезпечення ефективного спілкування в професійному середовищі.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	обов'язкова загальна
Рік підготовки	1-й
Семестр	1-й – 2-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	7
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	210
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	-
- практичні заняття (годин)	16
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	194
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	Диференційований залік та екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» базуються на вміннях і навичках читання, аудіювання, говоріння і письма

іноземною мовою, які були здобуті протягом вивчення дисципліни «Іноземна мова» у загальноосвітньому навчальному закладі.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми «Техногенно-екологічна безпека» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
Вміти аналітично опрацювати іншомовні джерела з метою отримання інформації, що необхідна для розв'язання природоохоронних завдань.	ПР02
Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері.	ДРН1

- формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Знання і критичне розуміння предметної області та професійної діяльності.	ЗК02.
Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК03.
Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ЗК04.
Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ЗК08.
Здатність обґрунтовувати, здійснювати підбір, розраховувати, проектувати, модифікувати, готувати до роботи та використовувати сучасну техніку і обладнання для захисту та раціонального використання повітряного та водного середовищ, земельних ресурсів, поводження з відходами.	СК11.
Очікувані компетентності з дисципліни	ОКД
Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері.	ОКД1

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

Модуль 1. Основні поняття екології: терміни та визначення.

Тема 1.1. Екологія як наука про довкілля. Предмет, об'єкт, завдання й значення екології. Основні методи екологічних досліджень.

Тема 1.2. Структура сучасної екології, її зв'язок з іншими дисциплінами, роль у житті суспільства.

Тема 1.3. Історія екології (виникнення, становлення та розвиток екології як науки). Історія природи рослин і тварин.

Тема 1.4. Вплив умов середовища на організми. Поширення організмів. Дослідження популяцій, біоценозів, біогеоценозів.

Тема 1.5. Поняття про середовище існування, шляхи пристосувань до нього організмів.

Тема 1.6. Популяції, їх характеристика.

Тема 1.7. Екологічні фактори, які впливають на чисельність популяції.

Тема 1.8. Екосистеми. Різні типи взаємозв'язків міжорганізмами.

Тема 1.9. Ланцюги живлення.

Тема 1.10. Біосфера, основні положення вчення про біосферу.

Тема 1.11. Еволюція біосфери. Межі біосфери.

Тема 1.12. Еволюція уявлень про місце людини у природі.

Тема 1.13. Історичні етапи взаємодії суспільства і природи та їх екологічні особливості.

Тема 1.14. Вплив діяльності людини на стан біосфери.

Тема 1.15. Види забруднень та їх вплив на компоненти природи, живі організми.

Тема 1.16. Вплив екологічних факторів на здоров'я людини.

Тема 1.17. Екологічні проблеми повітряного, водного середовища та ґрунтів.

Тема 1.18. Проблема коливань та змін клімату. Причини і наслідки глобального потепління клімату.

МОДУЛЬ 2. Різновиди екологічних проблем та шляхи їх вирішення.

Тема 2.1 Екомережі. Міжнародні та національні програми збереження біорізноманіття.

Тема 2.2 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі сільського і лісового господарства.

Тема 2.3 Альтернативне землеробство.

Тема 2.4 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі транспорту.

Тема 2.5 Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі комунального господарства.

Тема 2.6. Альтернативні джерела енергії та їх вплив на довкілля (енергія вітру, морів і океанів, внутрішнього тепла Землі, Сонця).

Тема 2.7. Екологія міст. Екологічна безпека як складова національної безпеки.

Тема 2.8. Сутність, об'єкти, суб'єкти екологічної безпеки.

- Тема 2.9.** Екологічна безпека як складова національної безпеки.
Тема 2.10. Сутність, об'єкти, суб'єкти екологічної безпеки.
Тема 2.11. Види екологічної небезпеки.
Тема 2.12. Оцінювання гостроти екологічної небезпеки.
Тема 2.13. Запобігання аваріям і ліквідація їх шкідливих екологічних наслідків.
Тема 2.14. Екологічні ситуації, їх формування та оцінювання.
Тема 2.15 Типи екологічних ситуацій.
Тема 2.16 Оцінювання екологічних ситуацій.
Тема 2.17 Екологічна безпека територій в умовах надзвичайних ситуацій.
Тема 2.18. Поняття надзвичайної ситуації, зони надзвичайної ситуації.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
1-й семестр.						
Модуль 1. Основні поняття екології: терміни та визначення.						
Тема 1.1. Екологія як наука про довкілля. Предмет, об'єкт, завдання й значення екології. Основні методи екологічних досліджень.	5	-	2	-	3	-
Тема 1.2. Структура сучасної екології, її зв'язок з іншими дисциплінами, роль у житті суспільства.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.3. Історія екології (виникнення, становлення та розвиток екології як науки). Історія природи рослин і тварин.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.4.	5	-	2	-	3	-

Вплив умов середовища на організми. Поширення організмів. Дослідження популяцій, біоценозів, біогеоценозів.						
Тема 1.5. Поняття про середовище існування, шляхи пристосувань до нього організмів.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.6. Популяції, їх характеристика.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.7. Екологічні фактори, які впливають на чисельність популяції.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.8. Екосистеми. Різні типи взаємозв'язків між організмами.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.9. Ланцюги живлення.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.10. Біосфера, основні положення вчення про біосферу.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.11. Еволюція біосфери. Межі біосфери.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.12. Еволюція уявлень про місце людини у природі.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.13. Історичні етапи взаємодії суспільства і природи та їх екологічні	5	-	2	-	3	-

особливості.						
Тема 1.14. Вплив діяльності людини на стан біосфери.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.15. Види забруднень та їх вплив на компоненти природи, живі організми.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.16. Вплив екологічних факторів на здоров'я людини.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.17. Екологічні проблеми повітряного, водного середовища та ґрунтів.	5	-	2	-	3	-
Тема 1.18. Проблема коливань та змін клімату. Причини і наслідки глобального потепління клімату. Модульна контрольна робота №1. Підсумкове заняття. Диференційований залік.	20	-	-	-	20	-
Разом за модулем 1	105	-	8	-	97	-
2-й семестр.						
Модуль 2. Різновиди екологічних проблем та шляхи їх вирішення.						
Тема 2.1. Екомережі. Міжнародні та національні програми збереження біорізноманіття.	5	-	2	-	3	-
Тема 2.2. Екологічні проблеми й шляхи	5	-	-	-	5	-

їх вирішення в галузі сільського і лісового господарства.						
Тема 2.3. Альтернативне землеробство.	5	-	-	-	5	-
Тема 2.4. Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі транспорту.	5	-	-	-	5	-
Тема 2.5. Екологічні проблеми й шляхи їх вирішення в галузі комунального господарства.	5	-	-	-	5	-
Тема 2.6. Альтернативні джерела енергії та їх вплив на довкілля (енергія вітру, морів і океанів, внутрішнього тепла Землі, Сонця).	5	-	-	-	5	-
Тема 2.7. Екологія міст. Екологічна безпека як складова національної безпеки.	5	-	2	-	3	-
Тема 2.8. Сутність, об'єкти, суб'єкти екологічної безпеки.	5	-	-	-	5	-
Тема 2.9. Екологічна безпека як складова національної безпеки.	5	-	-	-	5	-
Тема 2.10. Сутність, об'єкти, суб'єкти екологічної	5	-	-	-	5	-

безпеки.						
Тема 2.11. Види екологічної небезпеки.	5	-	2	-	3	-
Тема 2.12. Оцінювання гостроти екологічної небезпеки.	5	-	-	-	5	-
Тема 2.13. Запобігання аваріям і ліквідація їх шкідливих екологічних наслідків.	5	-	-	-	5	-
Тема 2.14. Екологічні ситуації, їх формування та оцінювання.	5	-	2	-	3	-
Тема 2.15. Типи екологічних ситуацій.	5	-	-	-	5	-
Тема 2.16. Оцінювання екологічних ситуацій.	5	-	-	-	5	-
Тема 2.17. Екологічна безпека територій в умовах надзвичайних ситуацій.	5	-	-	-	5	-
Тема 2.18. Поняття надзвичайної ситуації, зони надзвичайної ситуації. Модульна контрольна робота №2. Підсумкове заняття.	20	-	-	-	20	-
Разом за модулем 2	105	-	8	-	97	-

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1.		
1.	Екологія як наука про довкілля. Предмет, об'єкт, завдання й значення екології. Основні методи екологічних досліджень.	2
2.	Вплив умов середовища на організми. Поширення організмів. Дослідження популяцій, біоценозів, біогеоценозів.	2
3.	Історичні етапи взаємодії суспільства і природи та їх екологічні особливості.	2
4.	Екологічні проблеми повітряного, водного середовища та ґрунтів.	2
Разом за модуль 1		8
Модуль 2		
1.	Екомережі. Міжнародні та національні програми збереження біорізноманіття.	2
2.	Екологія міст. Екологічна безпека як складова національної безпеки.	2
3.	Види екологічної небезпеки.	2
4.	Екологічні ситуації, їх формування та оцінювання.	2
Разом за модуль 2		8
Всього за 2 модулі		16

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах:**
пояснення, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання:**

- *методи навчання за джерелами набуття знань:* словесні методи навчання (пояснення, бесіда); наочні методи навчання (демонстрація); практичні методи навчання (практична робота);

- *методи навчання за характером логіки пізнання:* аналітичний; дедуктивний;

- *методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається:* проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

- *інноваційні методи навчання:* робота з навчально-методичною літературою та відео метод; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

- *самостійна робота.*

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є тестові завдання з читання, письма, аудіювання та говоріння.

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Іноземна мова» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, проведення термінологічних диктантів, виконання письмових завдань з граматики та тестових завдань.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять (тем)	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	практичні заняття	4	6	24
	самостійна робота	18	3	54
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	-	22	22
Разом за модуль 1				100
Разом за поточний контроль				100
Підсумковий контроль (диференційований залік)				-

Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100	
Види навчальних занять	Кількість навчальних занять (тем)	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять	
I. Поточний контроль				
Модуль 2	практичні заняття	4	5	20
	самостійна робота за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	18	2	36
		-	14	14
Разом за модуль 2			70	
Разом за поточний контроль			70	
Підсумковий контроль (екзамен)			30	
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100	

Поточний контроль.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт, в тому числі тестових завдань.

Модуль 1

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 6 балів):

5-6 балів – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтується в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади, вірно виконані 90-100% завдань;

3-4 бали - здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтується в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади, але припускається певних незначних помилок, вірно виконані 70-80% завдань;

1-2 бали – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми, вірно виконано лише 50% завдань;

0 балів – здобувач не знає відповіді на питання або поверхово розкрив лише окремі положення, при цьому припустився суттєвих помилок, вірно виконано лише 20% завдань.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Модуль 2

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

4-5 балів – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтується в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади, вірно виконані 90-100% завдань;

2-3 бали – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми, вірно виконано лише 50% завдань;

1 бал – здобувач знає відповіді лише на деякі питання або поверхово розкрив лише окремі положення, при цьому припустився суттєвих помилок, вірно виконано лише 30% завдань.

0 балів – здобувач не знає відповіді на питання або поверхово розкрив лише окремі положення, при цьому припустився суттєвих помилок, вірно виконано лише 20% завдань.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Модуль 1.

Критерії самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за кожне завдання, максимально 54 бали):

1 бал – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

0,5 бала – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 70% від загального обсягу;

0 балів – завдання, передбачене для самостійної роботи, здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми.

Модуль 2.

Критерії самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 2 бала за кожне завдання, максимально 36 балів):

1 бал – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

0,5 бала – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 70% від загального обсягу;

0 балів – завдання, передбачене для самостійної роботи, здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми.

Модульний контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання контрольної роботи №1 (оцінюється в діапазоні від 0 до 22 балів):

Контрольна робота складається з чотирьох завдань та має форму тестів. Кількість завдань – 22. Бали нараховуються за кожну вірну відповідь та сумуються.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання контрольної роботи №2 (оцінюється в діапазоні від 0 до 14 балів):

Модульна контрольна робота складається з трьох завдань та має форму тестів. Кількість завдань – 14. Бали нараховуються за кожну вірну відповідь та сумуються.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, він проводиться у формі екзамену.

Кожен білет складається з одного усного питання, яке пропонуються здобувачеві вищої освіти для представлення.

Усна відповідь оцінюється за наступними критеріями:

Повнота викладення	max 5 балів
Грамотність викладення думки	max 5 балів
Логічність та послідовність у викладенні	max 5 балів
Лексичний запас	max 5 балів
Додаткові питання	max 10 балів
Максимально	30

Перелік тем для підготовки до екзамену:

1. The structure of modern ecology, its connection with other disciplines, its role in the life of society.
2. History of ecology (origin, formation and development of ecology as a science). History of the nature of plants and animals.
3. The influence of environmental conditions on organisms. Distribution of organisms. Research of populations, biocenoses, biogeocenoses.
4. The concept of the living environment, ways of adaptation of organisms to it.
5. Environmental factors that affect the size of the population.
6. Classification of emergency situations by territorial distribution (emergency situations of the national, regional, local, object levels).
7. Natural prerequisites for the occurrence of dangerous environmental situations.
8. Anthropogenic factors of dangerous environmental situations.
9. Characteristics of man-made emergency situations.
10. Environmental hazard. Hazard assessment.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь у обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття без поважної причини, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. Здобувачі повинні виконувати завдання для самостійної роботи в термін до початку практичного заняття. Якщо завдання не було виконано вчасно, його можна виконати та показати викладачеві до складання екзамену. Якщо здобувач не задоволений кількістю балів, отриманих під час роботи на практичному занятті, він має змогу в індивідуальному порядку зустрітися з викладачем під час консультації та відпрацювати тему в термін до складання екзамену.

6. Здобувач допускається до складання підсумкового контролю, якщо він виконав усі види обов'язкових робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та набрав за них необхідну кількість балів для допуску до підсумкового контролю.

7. Здобувач, який не з'явився на підсумковий контроль без поважних причин, вважається таким, який не склав цей підсумковий контроль та не виконав свого індивідуального плану.

8. З метою підвищення оцінки за екзамен з дозволу керівника факультету (керівника кафедри), здобувачеві може бути надана можливість повторного складання цього підсумкового контролю. Здобувачеві може бути надана можливість повторного складання до двох підсумкових контролів із навчальної дисципліни.

9. З метою реалізації права здобувача на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів у НУЦЗ України, у разі подання заяви здобувачем щодо оскарження процедури проведення або результату контрольного заходу з освітнього компонента (апеляції), розпорядженням проректора з навчальної та методичної роботи створюється апеляційна комісія. Апеляційна комісія працює на засадах демократичності, прозорості, об'єктивності та відкритості відповідно до законодавства.

10. ЗВО під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, під час самостійного виконання завдань, а також під час складання елементів поточного та підсумкового контролю, повинні дотримуватися політики академічної доброчесності відповідно до чинного законодавства.

11. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися політики гендерної рівності відповідно до чинного законодавства.

12. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися протиепідемічних заходів відповідно до чинного законодавства.

13. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися заходів безпеки воєнного стану відповідно до чинного законодавства.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Освітньо-професійна програма вищої освіти «Техногенно-екологічна безпека» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 18 «Виробництво та технології» за спеціальністю 183 «Технології захисту навколишнього середовища». (Розглянуто та затверджено вченою радою Національного університету цивільного захисту України протокол № 11 від 28 червня 2023 р.)

2. Рижченко О.С. Англійська мова: посібн. – Х.: НУЦЗУ, 2021. – 95 с. (бібліотека НУЦЗУ).

3. Рижченко, О. (2023). Використання тестових завдань для опанування технічної англійської мови у вищому навчальному закладі. *Актуальні питання іноземної філології*, 18, 36–41.

4. Lytvynenko, O. & Ryzhchenko, O. (2022). Ways of mastering scientific terminology in the process of studying English as a foreign language by students of

non-philological specialties. *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка*, 51, 304-308.

5. Рижченко, О.С. (2016). Використання автентичних аудіо- та відеоматеріалів на заняттях з англійської мови у гуманітарних ВНЗ. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Філологічні науки*, 41, 182-185.

6. Лексико-семантичне дослідження професійної термінології працівників ДСНС України. Словник / За заг. ред. Ірини Богданової. Харків, НУЦЗУ, 2021. - 204 с. Англійська мова за професійним спрямуванням. Для вищих навчальних закладів системи МНС : Навч. посібник / І.В. Логвиненко, Л.В. Тороповська, Т.М. Панова та ін. ; ред. І.Є. Богданова . - Х. : УЦЗУ, 2009. . - 177с.(бібліотека НУЦЗУ).

7. Virginia Evans, Jenny Dooley, Dr. Ellen Blum. Environmental science. Career Paths. Express Publishing. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

8. Liz and John Soars - Oxford University Press - New Headway Intermediate the THIRD edition, 2003. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство екології та природних ресурсів України. - Режим доступу: <https://menr.gov.ua>.

2. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. - Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua>.

3. Longman Dictionary of Contemporary English Online. Офіційний сайт. URL: <https://www.ldoceonline.com/>

Розробник:

старший викладач
кафедри мовної підготовки
кандидат філологічних наук, доцент

Ольга РИЖЧЕНКО